

Taraxacum rubrolineatum

Randmaskros

Akut hotad (CR)
C2a(i)

Klass: Magnoliopsida (tvåhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Asterales (asterordningen), **Familj:** Asteraceae (korgblommiga), **Släkte:** *Taraxacum* (maskrosor), **Art:** *Taraxacum rubrolineatum* - randmaskros H. Lindb.
Synonymer:

Kännetecken

Arten hör till gruppen norrlandsmaskrosor, *Taraxacum* sect. *Boreigena*. Den är relativt storvuxen med breda, håriga blad, vilka har gröna, breda skaft. Bladen är ibland nästan hela med korta utåt- snett nedåtriktade flikar. Ändfliken är mycket stor, ibland utan gräns övergående i sidoflikarna. Typiskt för bladen är att de har en mycket hög tyngdpunkt med sin största bredd ovan mitten. Interlobierna är mycket breda, ofta bredare än sidoflikarnas längd. Korgen är ca 5 cm bred, de yttre holkfjällen bara 2-3 mm breda och svagt nedböjda. Stift och märken är rent gula och har rikligt med pollen. Kantblommorna är till skillnad från de övriga arterna i sektionen ej rent gula på undersidan utan har en röd mittnervsliknande strimma, vilket förklarar artens svenska och latinska namn. Växten blommar från slutet av maj till i början av juli. Förökningen sker med frön bildade på vegetativt sätt, s.k. apomixis. Alla exemplar av arten är därför genetiskt lika.

Utbredning och status

Arten beskrevs 1944 på material från Murmansk insamlat redan 1909. Arten är förutom i norra Ryssland funnen i de nordligaste delarna av Sverige, Norge och Finland. Hos oss är den endast funnen i Norrbotten och i Lappland och tycks här vara sällsynt och hotad eftersom den, vad vi hittills vet, är gynnad av hävd genom bete eller slätter.

Ekologi

Arten växer till största delen på hävdade marker som slätterängar, slåttade vägkanter och naturbetesmarker. Den är mer eller mindre beroende av hävd, troligen missgynnad av gödsling och försvinner vid igenväxning. Den kan växa på både fuktiga och torra marker och är exempelvis insamlad i fuktig björskog. Liksom andra maskrosor är den beroende av ljus. Artens ekologi är dock bristfälligt känd och ytterligare undersökningar behövs för att klarlägga dess ståndorter och utbredning i framför allt Lapplands odlingsbygder.

Hot

Hotbilden är oklar. Det kända utbredningsområdet är relativt begränsat men kunskapen om maskrosorna och deras utbredning i norra Sverige är mycket bristfällig. Inventeringar i Norrbotten 2003 avslöjade arten på två lokaler, där den fanns i fåtal på välhävdad mark. Mycket tyder på att arten är hotad i hela sitt utbredningsområde men det är oklart i nuläget hur stor den kvarvarande populationen är.

Åtgärder

Arten behöver inventeras i Norrbotten och i de delar av Lappland och Västerbotten som ännu har hävdade marker för att få ett grepp om dess nuvarande utbredning. Lokaler där arten förekommer i stabila bestånd bör vårdas genom avtal. Arten bör ingå i den lokala floraväxteriverksamheten.

Litteratur

- Haglund, G. in Haglund, G. & Lillieroth, C.G. 1941: Beiträge zur *Taraxacum*-Flora der Inselgruppe Lofoten. *Nytt Mag. Naturvidensk.* 82: 83–99. Oslo.
- Lindberg, H. 1935: Die Früchte der *Taraxacum*-Arten Finnlands. *Acta Bot. Fenn.* 17.
- Lindberg, H. 1944: in Schedae Pl. Finland. Exsicc., fasc. 21–42: 1–302. Helsingfors.
- Lundevall, C.-F. & Øllgaard, H. 1999: The genus *Taraxacum* in the Nordic and Baltic countries: Types of all specific, subspecific and varietal taxa, including type locations and sectional belonging. *Preslia* 71: 43–171. Praha.
- Stenberg, L. 2002: Norrbottens Maskrosor *Taraxacum*. *Nordrutan* 7: 75–77.
- Stenberg, L. 2003. Förteckning över Norrbottens Kärleväxter 2003. Föreningen Norrbottens Flora.
- Øllgaard, H. 2001: Några nordliga sektioner av maskrosor i Sverige. *Svensk Bot. Tidskr.* 95: 120–128

Författare

Hans Rydberg 2005. © ArtDatabanken, SLU 2007.